

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Светослав Риболов

за дисертационен труд за присъждане на научна и образователна степен „доктор“: **„Ярослав Пеликан и пътят на историка към Църквата (чрез Преданието към Православието)“** от г-н Теодор Асенов Аврамов.

БгФ при СУ „Св. Климент Охридски“, катедра „Историческо богословие“, научна област: 2. Хуманитарни науки; Професионално направление: 2.4. Религия и Теология.

Становището е изготвено в съответствие с изискванията на *Закона за развитие на академичния състав на Република България, Правилника за неговото прилагане и Нов Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности* в СУ „Св. Климент Охридски“, изменен и допълнен от АС на 26.05.2021г.

Рецензирането на материалите е съгласно заповед на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ за назначаване на научно жури, № РД 38-350/10.07.2023г. Г-н Теодор Асенов Аврамов е предоставил всички необходими документи относно процедурата за защита на дисертационния труд.

1. Данни за дисертанта и процедурата

Дисертантът е завършил бакалавърската и магистърска програма при Богословския факултет на Софийския университет. По време на следването си е участвал в програма Еразмус с престой в няколко академични институции в чужбина. Продължава богословското си образование в докторската програма на БгФ при СУ. Като студент и докторант винаги проявявал трудолюбие, точност и е бил вежлив с колегите си. Изпълнил е индивидуалния си план и отчислен с право на защита. Дисертационният труд, който ми е предоставен за становище, е обсъден на заседание на катедра „Историческо богословие“ на БгФ при СУ. На същото заседание е взето решение той да бъде допуснат до публична защита. На първото заседание на научното жури е избран председател и са определени авторите за съставяне на рецензии и становища. Процедурата е спазена и считам, че няма допуснати нарушения.

2. Данни за публикациите

Дисертантът е представил три публикации в научни издания, свързани с темата на дисертацията. Това са: „Затрудненията на християнските

историци?“ Богословска мисъл 1 (2021), 87-96; „Към Православието чрез Преданието. Опит за кратко животоописание“, Християнство и култура 158 (2/2021), 29-41; „Ярослав Пеликан и историята на богословието“, БМ 2 (2021), 155-164. И трите предложени публикации имат оригинален характер и представляват научни постижения, които умело въвеждат към дисертационното съчинение.

3. Данни за дисертацията

Дисертационният труд е с общ обем от 277 стандартни компютърни страници. Той съдържа предговор, увод, три глави, заключение, списък от използвана литература, декларация за оригиналност и три приложения, важни за разработената тема. Текстът на дисертационното изследване е четивен и добре структуриран в три балансирани глави. Дисертационният труд съдържа актуалност, хронологични и контекстуални граници, предмет, обект, цели, задачи, методология и история на изследванията. Последното е от особена важност за работата, тъй като дава особено силни аргументи на автора за неговата теза и оригиналност.

Авторът на съчинението предлага един отличен анализ на житейския път на Ярослав Пеликан като пък към истината в Християнството, т.е. път към Православието. Оттук, работата прераства от чисто просопографско съчинение към историко-богословско, тъй като осмисля житейския път на един съвременен богослов като път в богопознанието. А това е неразривно свързано с православната аскетика. Като цяло трудът е изключително грамотно написан в богословско отношение. Прави отлично впечатление и критичният подход към изворите, като те са разглеждани особено внимателно, когато става дума за архивни материали.

4. Оценка на научните приноси

Авторът е извел пет научни приноси, които са формулирани правилно и аз съм съгласен с всички от тях. Със сигурност оригиналността на избраната тема и правилното ѝ формулиране допринасят за този ефект. Със сигурност съчинението ще окаже влияние както върху научните изследвания върху съвременни богословски въпроси, така и върху научния процес с Богословския факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

5. Критични бележки и препоръки

Може би би било добре, все пак, животът и делото на Ярослав Пеликан да се съотнесе в по-голяма степен към институционалните форуми и решения на Православната църква през втората половина на XX в. Като че ли темите за междуденоминационния, междурелигиозния и междуправославния диалог стоят малко встрани от съчинението. Тяхното вплитане в събитията от живота на изследвания мислител според мен щяха да дадат още аргументи в ръцете на дисертанта. Нямам други критики към текста.

6. Данни за автореферата

Авторефератът е предаден на български и английски език. Той отговаря на съдържанието на дисертационното съчинение.

7. Заключение

Въпреки посочените от мен малки недостатъци в дисертационния труд, смятам, че той напълно отговаря на научните критерии за придобиване на научна и образователна степен „доктор“. Според мен това е един от най-добре написаните докторати през последните години. Затова заявявам, че ще гласувам положително по процедурата на г-н Теодор Асенов Аврамов за присъждане на ОНС „Доктор“ по професионално направление 2.4. Религия и Теология.

Нямам общи публикации с автора.

София

.....

03.09.2023 г.

доц. д-р Светослав С. Риболов